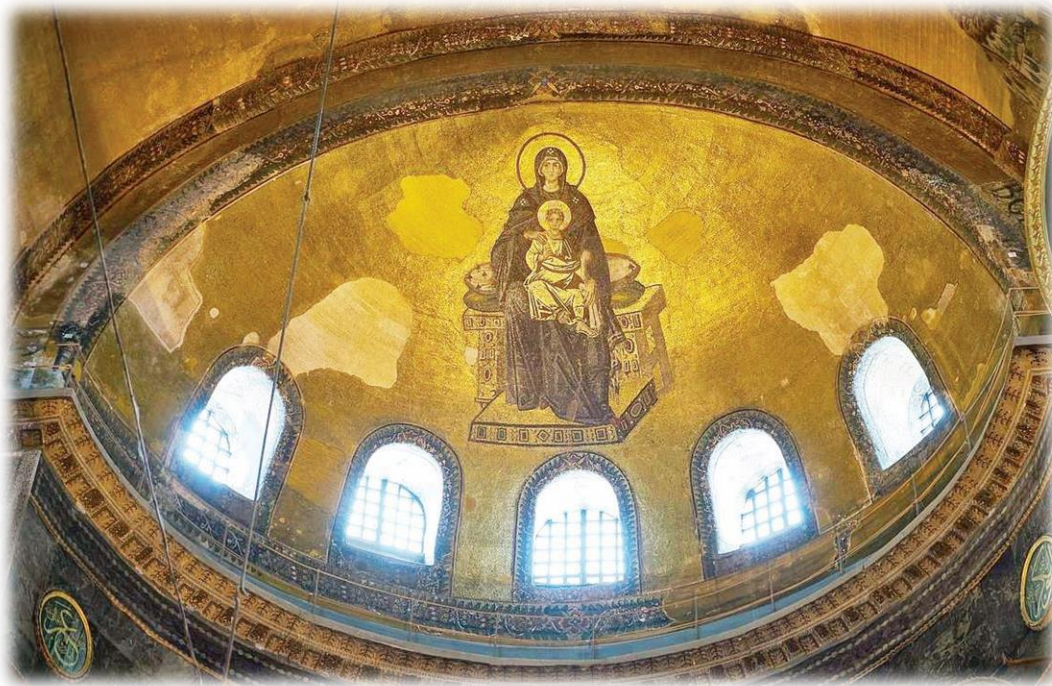

1486 έτη μετά το μεγάλο εγκαίνιο

27^η Δεκεμβρίου 537 μ. Χ. έως 10^η Ιουλίου 2020 μ. Χ.

10^η Ιουλίου 2020 μέχρι σήμερα 27^η Δεκεμβρίου 2023

ΑΠΟ

Τους Κτήτορες του Ιερότατου Ναού της Αγίας του Θεού Σοφίας για τους οποίους ...και του βαρ' έχνε κι ομμάτ' κι ωτία και ψυχία και στέκ'νε τίκια κι εθύμεθα και αγροικούν κι αγναεύουν. Είν' άγρυπνα κεν αγνεφίζουν.... (.. και τα ντουβάρια έχουν και μάτια και αυτιά που στέκουν όρθια και θυμούνται και αγρυπνούν και καταλαβαίνουν. Είναι άγρυπνα δεν ξυπνούν) (Yerin kulađı vardır)

ΠΡΟΣ

Τον ανά την οικουμένη πολιτισμένο κόσμο επί τη χιλιοστή τεσσαρακοστή ογδοηκοστή έκτη επέτειο των εγκαινίων του Ιερού Ναού της Του Θεού Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως, του όγδου θαύματος της ανθρώπινης πίστης, έμπνευσης, επιστημοσύνης, τεχνικής, συνεργασίας και θέλησης.

Το Γένος των Ρωμιών δικαιούται να τιμά και να γιορτάζει το μεγάλο εγκαίνιο του ιερού θαύματος ανοικοδόμησης του Ναού των Ναών τον οποίο ορμώμενος από το ρητό του Αντισθένη «*Αρχή Σοφίας ονομάτων επίσκεψις*» τον αφιέρωσε και τον ονόμασε Ναό της Αγίας του Θεού Σοφίας. Ακούει παράλληλα για την Ayasofya Cami και την προσφορά στον πολιτισμό με την «απελευθέρωσή» της, τη μετατροπή της σε τζαμί. Αν και η Δύση στο παλαιό παρελθόν συνέβαλε στο να γίνει τζαμί, αισθάνεται ότι αυτή η «απελευθέρωση» η οποία αφορά τον Τουρκικό πολιτισμό, για την ίδια, την ιστορία της και τον παγκόσμιο πολιτισμό είναι «απελευθέρωση» από σκλαβιά;

Αν κάποιοι έχουν την άνεση να χρησιμοποιούν το όνομα Αγία Σοφία σαν ένα απλό όνομα, για μας δεν είναι ένα απλό όνομα. Αν κάποιοι, λογικά, αδυνατούν να εκφραστούν με πολλά λόγια για τον Ιερό Ναό της Αγίας Του Θεού Σοφίας εμείς, οι φυσικοί κληρονόμοι των κτητόρων της, οι Ρωμιοί, αδυνατούμε να μη ξεστομίσουμε χιλιάδες λέξεις για τον επί αιώνες Πατριαρχικό Ναό μας, το σημείο αναφοράς της Ορθοδοξίας. Όσες όμως λέξεις κι αν χρησιμοποιήσουμε, όσους τόμους κι αν τυπώσουμε, όσα ποιήματα κι αν γράψουμε, όσα τραγούδια κι αν εμπνευστούμε, αδυνατούμε να εκφράσουμε και να περιγράψουμε αυτά τα οποία κατακλύζουν την ψυχή μας για τον Ναό τον οποίο αφιερώσαμε στη Θεϊκή Σοφία, με τη χάρη της Οποίας τον κτίσαμε. Η γλώσσα μας η πολύ πλούσια ακόμα κι αυτή «σηκώνει τα χέρια ψηλά» όταν την καλούμε να εκφραστεί για τον Ιερότατο Ναό των Ορθοδόξων, ενώ ακόμα και η ψυχή μας «σηκώνει τα χέρια ψηλά» όταν πρόκειται να προσευχηθούμε γι' αυτόν. Μπορεί ο Ναός επί 570 χρόνια να έχει κλείσει τα... ωτία του, όμως είναι αδύνατον να ξεχάσουν τον επί 916 χρόνια αντίλαλο στο εσωτερικό του της γλώσσας των ύμνων της πίστης μας προς τον Θεό, και την αδιάστατο Σοφία του στην οποία Του τον αφιερώσαμε. Από αυτούς τους ίδιους θεϊκούς ύμνους εξάλλου μαγεύτηκαν οι Ρώσοι «φίλοι» μας και πήραν τη μεγάλη απόφαση να θέσουν το Γένος τους υπό την σκέπη του Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως, γιατί «*ό,τι βγήκε από το αυγό πάλι αυγό θα βγάλει*» αν εκκολαφτεί σωστά, διαφορετικά θα γίνει κλούβιο. Φανταζόμαστε ότι αυτό δεν συμβαίνει και η πολύ μεγάλη επιθυμία του ηγέτη τους Βλαντιμίρ Πούτιν είναι να προσευχηθεί σ' αυτόν... τον αδιάστατο Ναό. Σας υπενθυμίζουμε, αξιότιμε Πρόεδρε του Γένους των Ρως, ότι ο συμπατριώτης σας Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι σας κληροδότησε και θα μπορούσε κάλλιστα να αφορά τον φυλακισμένο Ναό της του Θεού σας Σοφίας το εξής: «*Ο πολιτισμός μιας χώρας φαίνεται από το επίπεδο διαβίωσης των φυλακισμένων της*».

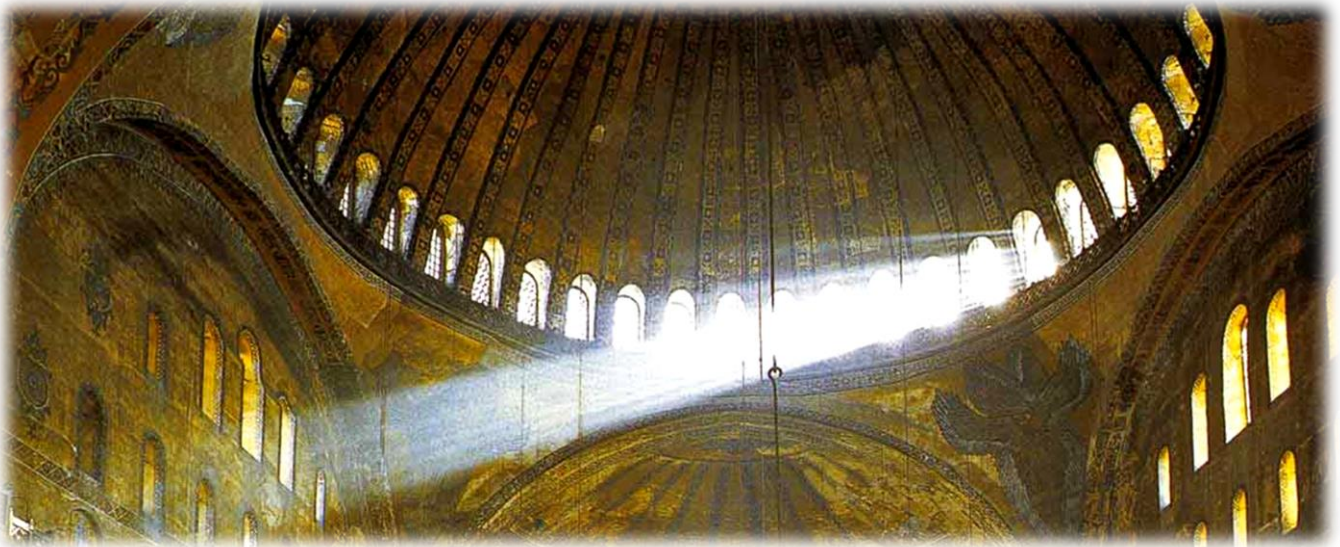
Αυτή η ίδια η γλώσσα μας επίσης μάς υπενθυμίζει ότι πολύ διαφορετική αξία έχει το «κατοικώ δια του **κατά**-κτώ», που «υπερήφανα» χρησιμοποιείται, από το «κατοικώ δια του **ανά**-δομώ», που είναι και η ιστορική αδιαμφισβήτητη αλήθεια. Κατακτητής και κτίστης δεν μπορούν να μπουν στην ίδια μπαλάντζα. (Iki ayri seyî aynî teraziye koymazlar). Άλλη θέση στη γλώσσα μας έχει η πρόθεση «ανά» (προς τα άνω) και άλλη θέση έχει η πρόθεση «κατά» (εναντίον). Όπως στο Ευαγγέλιο της Κυριακής ακούμε τον Ιησού και Θεό μας να λέει προς τον Πατέρα Του: «*οὐκέτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἶσί*»*, ομοίως και για όλους εμάς τους Ρωμιούς κι όλους τους λαούς αυτού του κόσμου - δεν ξεχωρίζουμε κανέναν - ο Ιερότατος Ναός της του Θεού Αγίας Σοφίας ανήκει σε «Άλλον Κόσμο» και όχι στον επίγειο που κατοικούμε. Αυτόν τον «Άλλον Κόσμο» παρακαλούμε εν ονόματι του πολιτισμού, τον οποίο επικαλούνται οι πάντες, να τον σεβαστούν και να αξιώσουν την επαναφορά, αν όχι στην επί αιώνων δίκαια λειτουργική χρήση του, τουλάχιστον στο προηγούμενο καθεστώς του, δηλαδή να λειτουργεί ως μουσείο παγκόσμιας κληρονομιάς, όπως το 2018 η UNESCO μεταξύ και άλλων μνημείων της Κωνσταντινούπολης τον ανακήρυξε λαμβάνοντας πολύ σοβαρά υπ' όψιν ό,τι ο Ουμπέρτο Έκο επεσήμανε: «*Ο πολιτισμός δεν ακυρώνει τη βαρβαρότητα, αλλά πολλές φορές την επικυρώνει.*» * κατά Ιωάννη Κεφ. ΙΖ παρ. 11

Μεταξύ των πάρα πολλών σοφών παροιμιών που χρησιμοποιούν οι γείτονές μας, σε αντίθεση με μας που τις ξεχάσαμε, υπάρχει κι αυτή: *«Και χίλια να ξέρεις, όποιον ξέρει ένα, να τον ακούς»*. Ακούστε κι αυτό το ένα για μας τους Ρωμιούς και για όλους τους Χριστιανούς στον επίγειο και φτωχό κόσμο που ζούμε: Η Αγία Σοφία δεν είναι σταθμός κατάκτησης και καταστροφής αλλά πνευματικός σταθμός θεϊκής δημιουργίας, προσκύνημα ιστορικής και θρησκευτικής κληρονομιάς, βωμός κατάθεσης πίστης, άρμα προσευχής, φάρος πολιτισμού. Κανείς δεν θα μπορέσει να σβήσει το φως της, το φως μας, το φως το απόκοσμο, το φως το εξωτικό, το φως το ανέσπερο, το φως το διάχυτο του Χριστιανισμού στην Οικουμένη, το φως της αγάπης και της ειρήνης των λαών. Ακούστε όμως κι αυτό το γραφέν από τον Απόστολο των Εθνών Παύλο: *«Η γαρ σοφία του κόσμου τούτου, μωρία παρά τω Θεώ»*.

Για μας τους Ρωμιούς ο Ιερότατος Ναός της Αγίας του Θεού Σοφίας είναι το θάμβος και η έκσταση των οφθαλμών μας που δικαιούνται να κοιτούν ψηλά την Παναγία την Ανύμφευτο Νύφη, την οποία μας στέρησαν υπό το « νεόνυμφο νεοφορεθέν πέπλο». Μήπως Της το φόρεσαν για να την προστατέψουν από την φλόγα της πίστης μας ή Της το φόρεσαν «ως φερετζέ» για να μην βλέπει τον πόνο στα πρόσωπά μας; Διότι με την Παναγία μάς συνδέει ο ιερός κρίκος του πόνου και της δοκιμασίας. Άδικος κόπος η προσπάθεια «να σκεπάσουν με μια κουρτίνα ένα τεράστιο παράθυρο». Η Εικόνα Της σ' αυτό «το παράθυρο» της κόγχης Της συνεχίζει να είναι η Έκσταση της ψυχής μας που ανεβαίνει ψηλά στον τρούλο για να σκορπήσει από τα σαράντα μαγικά παράθυρά του στο σύμπαν· τα παράθυρα που με περισσή γνώση ο Ανθέμιος και ο Ισίδωρος σχεδίασαν όχι μόνο για την είσοδο του υπερκόσμιου φωτός αλλά και για την εις τους αιώνες προστασία του Ναού από κάθε είδους «σεισμούς και ρωγμές». Μπορεί η Αγία Σοφία να δονείται από πόνο, αλλά πιστέψτε το, δεν θα ραγίσει ποτέ· πολλοί επιστήμονες, το θεϊκό ταίριασμα των μαρμάρων της, το δίκαιο και η πίστη μας το διαβεβαιώνουν. Αγαπητοί γείτονες μη διστάσετε να εφαρμόστε τις σοφές παροιμίες σας: «Κάθε σφάλμα κι ένα δίδαγμα» «Ανεξάρτητα από το πόσο μακριά έχεις πάει προς τη λανθασμένη κατεύθυνση, γύρνα πίσω.»

Όσες απομιμήσεις ως κτήριο κι αν επιχειρήθηκαν, ακόμα κι όσες οι ψηφίδες των μωσαϊκών της, καμία και ποτέ όμως ως Ναό με ψυχή υπόπτερο και υποφητικό να διαλαλεί και να ιστορεί στους παρεπιδημούντας την ιστορία, τους θρύλους, τις παραδόσεις και τις εποποιίες ενός Γένους, του Γένους των Ρωμιών δεν κατάφεραν. Μπορεί στην πηγή της Αγίας Σοφίας να βρήκαν κάποιοι νερό, αλλά δεν θα μπορέσουν ποτέ να πιάσουν τα ψάρια της. Για μας θα είναι ες αεί η ζωοδότρια Πηγή, το Α και το Ω της εθνικής μας υπόστασης, το υπόβαθρο των θρησκευτικών μας εκδηλώσεων, η Κιβωτός της Εθνικής μας Διαθήκης, το Παλλάδιο των αρετών της φυλής μας, το Τρίπτυχο των εκπολιτιστικών μας αναζητήσεων, το Λάβαρο των προσπαθειών μας, για να σκορπίσουμε στην Οικουμένη πλουσιοπάροχα την Αλήθεια, το Δίκαιο, τον Πολιτισμό. Όχι με το δικαίωμα της ιδιοκτησίας αλλά της ανθρωπιάς. Θα συνεχίσουμε ν' ακούμε τους μυστικούς ψαλμούς της και να εξιστάμεθα και να κατακλυζόμαστε από την συγκίνηση της αφιέρωσης προς την του Θεού μας Σοφία. Σαν φυσικοί κληρονόμοι των κτητόρων της, θα συνεχίσουμε να συλλειτουργούμε νοερά τόσο κατά την ημέρα των εγκαινίων της 27^η Δεκεμβρίου 537 μ. Χ.

όσο και κατά την τελευταία λειτουργία του Ναού την 28^η Μαΐου 1453 και να καταλαμβανόμαστε από θρησκευτικό δέος ανερχόμενοι σε κόσμους αιθέριους, εξωτικούς, αιώνιους, υπερκόσμιους. Σαν Ορθόδοξοι Χριστιανοί θα συνεχίσουμε με τη χάρη του Υψίστου Κυρίου μας, για τη Σοφία του Οποίου ξεπερνώντας κάθε όριο την ανοικοδομήσαμε, να μας κυριεύει, να μας κατακτά, ούσα ακατάκτητος και αδάμαστος. Θα συνεχίσει υπό τον θεοσκεπή θόλο της, ούσα ασκεπής προς τον Κύριο και τη Μητέρα Αυτού, να είναι η Μητρόπολη της Βασιλεύουσας Πόλης, στην οποία έγιναν οι ανακηρύξεις Πατριαρχών κι ακούστηκαν οι πρώτοι θρίαμβοι της Αγίας μας Ορθοδοξίας.

Και συ απασβεστωμένε εξαπτέρυγε άγγελε που κρατάς τον τρούλο εν πτήση με τα φτερά σου, «Η άσώματος φύσις, τὰ Χερουβείμ, άσιγήτοις σε ύμνοις, δοξολογεῖ. Έξαπτέρυγα ζῶα, τὰ Σεραφείμ, ταῖς άπαύστοις φωναῖς σε, ύπερυσοῖ. Τῶν Άγγέλων τε πᾶσα ἡ στρατιά, **τρισαγίοις σε ᾄσμασιν, εὐφημεῖ.**»

Όλα αυτά και άλλα πολλά είναι το μέγα αδιαμφισβήτητο θαύμα της. Μετά από 570 χρόνια σιωπής, να συντηρεῖ αναλλοίωτα στις ψυχές μας, όλων κι όπου η μοίρα μάς σκόρπησε στον κόσμο, όσων κι αν περάσαμε από τον κόσμο τούτο, όσων κι αν θα έρθουμε στον κόσμο τούτο, ανά πάσα στιγμή της ημέρας, ανά πάσα στιγμή εις τους αιώνας των αιώνων,... την ιστορία μας και το μεγαλείο και τη θεραπεία του εθνικού μας πόνου και οδύνης. Γιατί το αποτύπωμα του πόνου είναι πολύ πιο έντονο και αναλλοίωτο από εκείνο της χαράς. Γιατί η υπομονή είναι πικρή, αλλά ο καρπός της γλυκός (*Sabir acidir, meyvesi tatlıdı*) και την Αγία Σοφία «δεν μπορεί κανένας να την κλέψει γιατί δεν υπάρχει σακούλι να την βάλει».

ΕΚΔΟΣΤΑΙ
ΔΙΟΝ ΠΑΠΑΔΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ν. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ
ΑΘΗΝΑΙ ΟΔΟΣ ΓΕΡΡΥΩΝ ΕΣΤΑΥΡΟΥ 6

Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΣΟΦΙΑΣ
ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΛΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Εμείς θα συνεχίσουμε να ανάβουμε δύο κεριά όπου κι αν βρισκόμαστε στον κόσμο· ένα για τον Ναό που προσκυνούμε κι ένα στον ίδιο ναό, για τον Ναό των Ναών μας, την Αγία του Θεού Σοφία.

Θα παρακαλέσουμε δια μέσου του τραγουδιού της πανάρχαιας Ελληνικής Ποντιακής γλώσσας:

*Χρόνους έρθαν και πέρασαν, καιροί έρθαν και δέβαν,
‘νεσπάσθεν το κλειδίν άθες, κι επέμ’νεν κλειδωμένον.
θελ’ απ’ ουρανού μάστοραν και από την γην αργάτεν.*

να καταλάβει ο ανά την οικουμένη πολιτισμένος κόσμος ότι το κλειδί της ψυχής μας θα παραμείνει για πάντα σπασμένο στην κλειδαριά της Αυτοκρατορικής Πύλης της Αγίας Σοφίας και μόνο θεϊκό χέρι μπορεί να το βγάλει. Να καταλάβει ο ανά την οικουμένη πολιτισμένος κόσμος και να αντιδράσει ότι: « Για να ζεις ήρεμα και γαλήνια ΔΕΝ πρέπει να είσαι τυφλός, κουφός και μουγγός».

Θα συνεχίσουμε να προσευχόμαστε στην Πλατυτέρα Θεοτόκο της κόγχης του Ναού, στην Οποία την έχουμε αφιερώσει. Θα συνεχίσουμε να ψάλλουμε όπως επί αιώνες Αυτοκράτορες, Πατριάρχες, όσιοι και δίκαιοι, μάρτυρες και ποιμένες, τη Μητέρα του Εμμανουήλ, την Παντάνασσα και Πανάμωνον, τη γλυκυτάτη Τροφό των ελπίδων μας:

*«Ροήν μου των δακρύων μη αποποιήσης
η του παντός εκ προσώπου παν δάκρυον
αφηρηκότα, Παρθένε Χριστόν κήσασα».*

Εύχομαι να εκτιμηθεί ότι «ο γείτονας έχει μεγαλύτερη αξία από ένα σπίτι» (En alma, komşu al). Ηλίου φαινότορο, προβάλλει η πρυτανεύουσα αλήθεια ότι η συνύπαρξη και η ειρηνική συμβίωση των λαών είναι μυριάκις προτιμότερη της συμφοράς, της διαμάχης και των δακρύων. Την ίδια άποψη εκφράζει πάντα και ο Οικουμνικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος. Ευχόμεστε να μην αργήσει να έρθει η ποθητή ημέρα του φωτισμού δια του Ήλιου της δικαιοσύνης και της ειρήνης προς όφελος της ευημερίας και γαλήνης των δύο λαών· να έρθει η ευλογημένη Ανατολή των κατοίκων της.

Λαλέφω σας, κατάλαβετέ το, Αγία Σοφία κεν εφέκε μας χρόνα.

Η υστεροφημία ενός παγκόσμιου ηγέτη μπορεί να εδραιωθεί με το υψηλό ανάστημα του απελευθερωτή των εγκοσμίων παθών, όπως η επιστροφή στην Οικουμένη του ιερότατου Ναού της Σοφίας του Θεού ως μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς διότι «τι θα ταΐσεις να σκέφτεσαι, όχι τι θα φας». Κάθε ηγέτης ξέρει ότι: «Η ζημιιά και το κέρδος είναι αδέρφια» και «έχει πολλά άλογα να διαλέξει, είναι στο χέρι του να επιλέξει το ένα που αντέχει να τον ανεβάσει στον ανήφορο και στην κορυφή». «Η ψυχή, μόνο με ψυχή μετριέται». «Κάνε το καλό και ρίχτο στο γυαλό». «Υπάρχει ένα λιοντάρι στην καρδιά που έχει τη γενναιότητα κάπου μέσα του» (Her gönülde bir aslan yatar). Τελικά «Αν δεν το ξέρουν τα ψάρια, ο Θεός θα το ξέρει» (İyilik yar denize at, balik bilmezse halik bilir). Αυτά τα λίγα από τη σοφία του Τουρκικού λαού προς τους πολιτισμένους ηγέτες του κόσμου.

Με εκτίμηση και σεβασμό προς τον πολιτισμό... που δεν βλάπτει τον πολιτισμό,

Ο ταπεινός απόγονος των κτητόρων της αδιάστατης παγκόσμιας κληρονομιάς

Του Ιερότατου Πατριαρχικού Ναού της του Θεού Σοφίας Κωνσταντινουπόλεως

Κωνσταντίνος Β. Τερψίδης

Εκπαιδευτικός

Θεσσαλονικεύς εκ Φερτεκίου Καππαδοκίας

